

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана факультету
міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

“28” серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Основи логістики»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Міжнародна логістика і митна справа»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет: міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

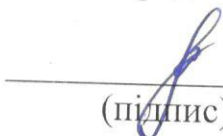
“28” серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія НЕПРЯДКІНА, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол № 19 від “26” серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

_____
(підпис)

Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика і митна справа»

Гарант освітньої професійної програми

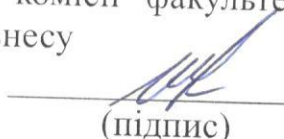

Наталія НЕПРЯДКІНА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол № 16 від “28” серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____
(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. директора Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Микола ПИКАРЕВСЬКИЙ

2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Основи логістики»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Міжнародна логістика і митна справа»

вид дисципліни: обов'язкова

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

17 вересня 2024 року, протокол № 2

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Анна ЗАЙЦЕВА, к.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин та логістики, в.о. зав. каф. міжнародних економічних відносин та логістики»;

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики
Протокол № 2 від 9 вересня 2024 року

В.о.завідувача кафедри

Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програм «Міжнародна логістика та митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика та митна справа» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Наталія НЕПРЯДКІНА

Програму погоджено науково-методичною комісією
Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від 17 вересня 2024 року

Голова науково-методичної комісії

Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Основи логістики**» складена відповідно до освітньо-професійних програми «Міжнародна логістика і митна справа», підготовки бакалавра за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини

1. Опис навчальної дисципліни

1.1 Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо підготовки та обґрунтування логістичних рішень в основних сферах діяльності підприємства на основі критеріїв мінімізації витрат та підвищення рівня обслуговування споживачів.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування таких загальних компетентностей:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, у тому числі, міжнародних економічних, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, у том числі, міжнародної логістики, характеризується комплексністю та невизначеністю умов

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування таких фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі

євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними, у тому числі, логістичні.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причиннонаслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів: 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	
Семестр	
3-й	
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
72 год.	год.
Індивідуальні завдання (год.)	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства, у тому числі, міжнародної логістики, митної справи, у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин, зокрема, міжнародній логістиці, для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН 26. Уміння використовувати знання функціональних галузей логістики для аргументованого прийняття рішень стосовно оперативного та поточного

управління окремими ланками логістичних ланцюгів та виконання окремих логістичних функцій.

ПРН 27. Визначати шляхи оптимізації товароруку на національному та міжнародному ринках з використанням основ міжнародної нормативної бази з питань регулювання транспортно–логістичної сфери.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи логістики

Тема 1. Логістика як інструмент ринкової економіки

Поняття і сутність логістики. Походження терміну, сучасні визначення логістики. Передумови та етапи становлення логістики. Мета і завдання логістики. Рівні формування логістики. Досвід зарубіжних країн у застосуванні логістики. Роль логістики у реформуванні економіки України.

Тема 2. Об'єкти логістичного управління та логістичні операції

Об'єкти логістичного управління та логістична діяльність. Характеристика поточкових процесів у логістиці. Поняття та показники матеріального потоку. Класифікація матеріальних потоків. Інформаційні потоки та їх класифікація. Фінансові потоки та їх класифікація. Сервісні потоки та їх класифікація. Логістичні операції з матеріальними, інформаційними, фінансовими та сервісними потоками. Загальні схеми взаємодії потоків. Інтегровані логістичні потоки.

Тема 3. Логістична діяльність та логістичні функції

Логістичні процеси і логістична діяльність. Основні види логістичної діяльності. Організація логістичної діяльності. Основні логістичні функції та їх розподіл між різними учасниками логістичного процесу.

Розділ 2. Функціонально-базовий поділ логістики

Тема 4. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництва

Традиційна і логістична концепції організації виробництва. Внутрішньовиробничі логістичні системи та їх роль в удосконаленні управління виробництвом товарів і послуг. Виштовхувальні та витягувальні системи управління матеріальними потоками у виробничій логістиці. Мікрологістичні системи MRP, MRP I, MRP II, ERP, Kanban, OPT, «Lean Production». Організація постачання матеріальних ресурсів та управління запасами у мікровиробничих логістичних системах. Ефективність застосування логістики при управлінні матеріальними потоками на виробництві.

Тема 5. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу

Організація дистрибуції матеріалів та готової продукції. Традиційний і логістичний підходи до управління розподілом. Логістичні канали та логістичні ланцюжки. Внутрішня структура та принципи функціонування каналів розподілу. Логістичні посередники в дистрибуції, їх класифікація та функції. Координація та інтеграція дій логістичних посередників. Проектування дистрибутивних систем. Системи планування матеріальних

ресурсів у каналах розподілу. Системи DRP та її модифікація DRP II. Системи швидкого реагування на попит DDT, швидкої реакції QR, планування непереривного поповнення CPR, ефективної реакції на запити споживачів ECR та особливість управління матеріальними потоками у них.

Тема 6. Логістичний підхід до обслуговування споживачів

Поняття логістичного сервісу. Формування сервісних систем. Логістичні принципи обслуговування. Залежність витрат на сервіс від рівня сервісу. Методи оцінки рівня логістичного сервісу. Визначення оптимального рівня сервісу. Логістика сервісного відгуку – SRL.

Тема 7. Склад і транспорт у логістиці

Роль складів при виробництві і розподілі продукції. Сучасні тенденції формування складської мережі підприємства. Розподільні центри та їх розміщення. Забезпечення єдності складського процесу з транспортним. Логістична оцінка видів транспорту. Вибір перевізника.

Тема 8. Закупівельна логістика

Логістика закупівель. Управління поставками. Оцінка джерела (постачальника). Опис бізнес-процесу закупівлі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні основи логістики												
Тема 1. Логістика як інструмент ринкової економіки	16	2	4			10						
Тема 2. Об'єкти логістичного управління та логістичні операції	16	2	4			10						
Тема 3. Логістична діяльність та логістичні функції	16	2	4			10						
Разом за розділом 1	48	6	12			30						
Розділ 2. Функціонально-базовий поділ логістики												
Тема 4. Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництва	14	2	4			8						
Тема 5. Логістичний підхід до управління матеріальними	14	2	4			8						

потоками у сфері обігу											
Тема 6. Логістичний підхід до обслуговування споживачів	14	2	4			8					
Тема 7. Склад і транспорт у логістиці	14	2	4			8					
Тема 8. Закупівельна логістика	16	2	4			10					
Разом за розділом 2	72	10	20			42					
Усього годин	120	16	32			72					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Логістика як інструмент ринкової економіки	4
2	Об'єкти логістичного управління та логістичні операції	4
3	Логістична діяльність та логістичні функції	4
4	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництв	4
5	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу	4
6	Логістичний підхід до обслуговування споживачів	4
7	Склад і транспорт у логістиці	4
8	Закупівельна логістика	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Логістика як інструмент ринкової економіки Опрацювання додаткової рекомендованої літератури за темою з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю	10
2	Об'єкти логістичного управління та логістичні операції Опрацювання додаткової рекомендованої літератури за темою з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю	10
3	Логістична діяльність та логістичні функції За допомогою рекомендованої літератури та лекційного матеріалу вивчити питання теми з метою підготовки до підсумкового семестрового контролю	10
4	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері виробництв Проектування логістичних ланцюгів у внутрішньому середовищі	8

	підприємства	
5	Логістичний підхід до управління матеріальними потоками у сфері обігу Проектування логістичних ланцюгів системи дистрибуції	8
6	Логістичний підхід до обслуговування споживачів Ситуаційне завдання	8
7	Склад і транспорт у логістиці Ситуаційне завдання	8
8	Закупівельна логістика Ситуаційне завдання	10
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Методи навчання

Лекція як поєднання словесних, наочних, індуктивних, дедуктивних, пояснювально-ілюстративних методів навчання, бесіди, дискусії.

Практичне заняття як поєднання методу кейсів, проблемного підходу, евристичного, дослідницького та проектного методів.

Застосування інтерактивних засобів навчання через використання навчальної платформи LMS Moodle та Zoom, а також їхніх можливостей, зокрема: інтерактивні технології кооперативного та колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, кейс-метод, дискусія, дебати.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Основи логістики» застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на семінарських заняттях і лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо (для студентів денної форми навчання). Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення оцінки за розділ і враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (поточний контроль).

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- розв'язування практичних завдань;

- виконання творчих завдань;
- аналіз ситуативних кейсів.

Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни. Розділ - це логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Кожен окремий розділ включає семінарські заняття, завдання для самостійної роботи, письмові контрольні роботи тощо. Оцінка за розділ - це сума балів, отриманих студентом за виконання всіх видів робіт, передбачених цим розділом.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять. Сума балів, які студент може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на екзамені.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в строки, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Основи логістики».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок за розділами та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення **екзамену**. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Поточний контроль – 60 балів, з них:

- 20 балів (підготовка 2 презентацій із доповіддю за зазначеними темами, кожна з яких має вагу в 10 балів);
- 40 балів (активна робота на практичних заняттях, що передбачає вирішення практичних завдань (4 завдання по 5 балів кожне), моделювання ситуацій (2 завдання по 5 балів), робота з ситуативними кейсами (2 завдання по 5 балів)).

Мінімальна кількість балів, яку набирає студент для допуску до підсумкового контролю – 20.

Підсумковий контроль – 40 балів: 20 тестових завдань; студент одержує 2 бали за кожну правильну відповідь (тести дистанційно на платформі Moodle в курсі «Основи логістики», режим доступу:

<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5942>)

9. Схема нарахування балів

для студентів денної та заочної (дистанційної) форм навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання			Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Разом		
T1-T3	T4-T8			
20	40	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль – 60 балів, з них:

- 20 балів (підготовка 2 презентацій із доповіддю за зазначеними темами, кожна з яких має вагу в 10 балів);

- 40 балів (активна робота на практичних заняттях, що передбачає вирішення практичних завдань (4 завдання по 5 балів кожне), моделювання ситуацій (2 завдання по 5 балів), робота з ситуативними кейсами (2 завдання по 5 балів)).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Марченко, В. М. Логістика : підручник / В. М. Марченко, В. В. Шутюк. – 2–ге вид., доповн. – Київ : НУХТ, 2022. – 334 с.

2. І. Сазонець, О. Сазонець. Міжнародний бізнес і логістика. Понятійно-термінологічний словник. ЦНЛ, 2021. 288 с.

3. Міжнародна логістика. Електронний підручник. /за науковою редакцією професора Сохацької О.М. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 370 с.

4. Логістика. Теорія і практика / В. Кислий, О.Біловодська, О. Олефіренко, О. Соляник. ЦНЛ, 2019. 360 с.

5. Логістика: навч.посіб. / Безугла Л.С., Юрченко Н.І., Ільченко Т.В., Пальчик І.М., Воловик Д.В. – Дніпро: Пороги, 2021. - 252 с.

Допоміжна література

1. І. Смирнов, Т. Косарева. Транспортна логістика. ЦНЛ, 2019. – 224 с.
2. Multimodal cargo transportation and logistics services. Tutorial. Є. Медведєв, С. Литвиненко, Л. Литвиненко, Ю. Лаврущенко, О. Петренко, Ю. Загородня. Кондор, 2021. - 272 с.
3. Складська логістика : навчальний посібник / В. Є. Марчук, М. Ю. Григорак, О. М. Гармаш, О. В. Овдієнко. Київ: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. - 256 с.
4. Логістика. Підручник. Окландер М.А. ЦНЛ, 2022. - 356 с.
5. Жарська І.О. Логістика: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2019. 209 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт електронного видавництва «Порти України». URL: <http://ports.com.ua>.
2. Брагінський В. В. Розвиток транспортно-логістичної системи як форма реалізації транзитного потенціалу. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Braginskiy.pdf>.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Брагінський В. В. Розвиток транспортно-логістичної системи як форма реалізації транзитного потенціалу України. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Braginskiy.pdf>.
5. Офіційний веб-сайт Світового банку. URL: <http://ipi.worldbank.org>.
6. Information Society Statistics / European Commission Statistics database. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/information-society/statistics-illustrated>

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється згідно з наказами / розпорядженнями ректора або за змішаною формою навчання (дистанційно, за затвердженим розкладом занять): на платформі Zoom проводяться всі лекційні / практичні заняття, а також дистанційно на платформі Moodle.